

Egy bátor újságcikkről

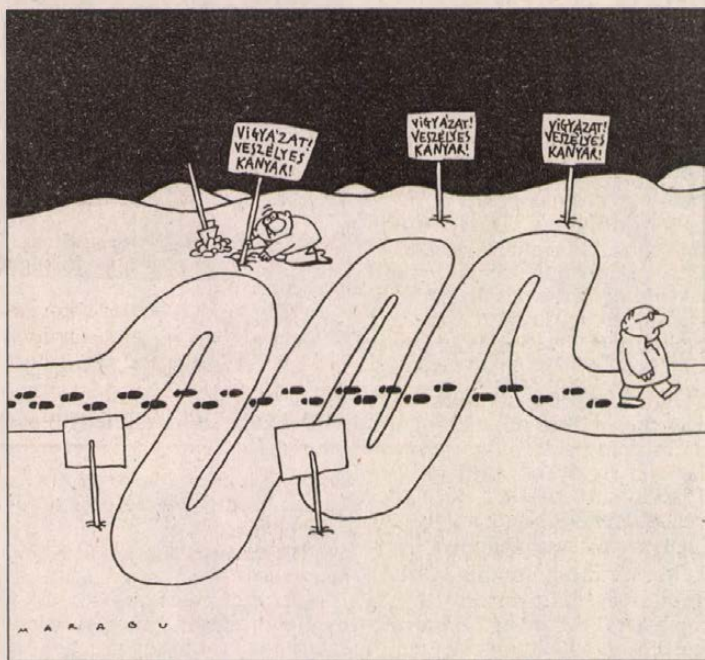
Mellesleg azt is el akarom érni ezzel az írással, hogy a Népszabadság március 2-i számában *Egy bátor tettről* címen megjelent szerkesztőségi cikk szerzője elszégyellje magát. Már első mondata okot ad némi diszkrét férfias pirulásra: „Sok ezertől harmincezerig becsülik annak a két demonstrációnak a résztvevőit, amelyek szombaton a Duna-gát megépítése ügyében foglaltak állást.” Két tüntetés volt tehát. Eszembe jut a klaszszikus vicc a kínai-albán örök barátság idejéből. Egy elefánt és egy egér sétál a Lánchídon. „Hallod, hogy dübörgünk?” – kérdi az elefánttól az egér.

A hangulatos bevezetést követő fejtegetés sem alkalmas arra, hogy a szóban forgó cikk elkövetőjének arcáról elűzze a pirt. Azon élcelődik ugyanis, hogy mennyi specialistája támadt egy szakmai kérdésnek. „Gondoljuk csak meg, milyen összetett gazdasági, hidrológiai, környezetvédelmi, talajtani, hajózási, jogi és más kérdések alapos és tömeges ismeretét kell feltételeznünk az adott esetben a résztvevőkről.” Hehehe. Ezen az alapon mindenkinek hallgatnia kell a Dunáról, hiszen ennyi tudomány beható ismerete a reneszánsz ember kipusztulása óta senkiről, még Albert Einsteinról, sőt Nemcsók Jánosról sem tételezhető fel. Éppen ezért kell minden törvényes eszközzel, például tüntetéssel kikényszeríteni a felsorolt és fel nem sorolt tudományok szüvevén képviselőinek szakvéleményét. Ha ők bizonyítják be, hogy gazdasági és környezeti szempontból kívánatos egy, két vagy ötven dunai erőmű felépítése, akkor csalódottan ugyan, hiszen senki sem örül a tévedéseinek, de felhagyok a tiltakozással. Ma már ugyanis nem a Duna-dilemmában látom a rendszerváltozás szimbólumát. Ebben különbözöm néhány, általában egyébiránt tisztelt környezetvédőtől, továbbá Horn Gyulától is. Ez utóbbi élete kontinuitásának védelmében szorgalmazza feltűnő vehemenciával az erőműépítést. Így aztán nem a gát, hanem Horn ügyintézésének módja veti fel a kérdést, hogy mi minden vezethető vissza a rendszerváltozásból.

Na tessék, kicsusszant belőlem ez az okfejtés – a szóban forgó szerkesztőségi cikk szerzője most már engem is vádolhat „elvtársazással”, akár csak a szabaddemokrata küldöttgyűlés szónokait. Én azonban, tőle eltérően, „elvtársazásnak” azt nevezem, ha valaki mai vitákat ellenfele elvtársi múltjának ecsetelésével döntene el. Am ha az ellenfél ma viselkedik elvtársként, akkor hallgassunk erről, csak azért, mert régen is így viselkedett? Például: a koalíciós szerződés kimondja, hogy „A kormány a koalíciós partnerek egyetértésével ... hozza meg határozatát az ország külkapcsolatait és nemzetközi szerződéseit ... érintő ügyekben.” Ez a megfogalmazás az „érintő” szó tágassága folytán nemcsak szerződésekre, hanem a szerződéstervezetekre, indítványokra, a tárgyalás vonalvezetésére is vonatkozik. Mihelyt Horn Gyula Nemcsókja bejelentette első

erőmű-építési javaslatát, Kuncze Gábor a szabaddemokraták nevében nyilatkozatban utasította el ezt a tárgyalási stratégiát. A miniszterelnök azonban nem is reagált erre a tiltakozásra, és a többiekre sem, mintha ezek csak szellentések lettek volna, amelyeket jobb társaságban nem illik meghallani. Vagyis úgy tett, mintha egypárti kormány feje lenne. Ez csak elvtársi beidegzettséggel magyarázható. Amikor pedig a szabaddemokratákat a kor-

azonban, és végső soron satöbbi. Ami pedig az identitás zavart illeti: ennek tünetei csakis olyankor jelentkeztek, amikor a szabaddemokraták praktikus megfontolásból behúzták a ... mondjuk így: programjukat, és eltűrték Horn rögtönzéseit. Vagy amikor koalíciós partnereik nagyvonalú pénzügyi szabadságaihoz idomulni óhajtván (ezt, remélem, elég finoman mondtam) besározódtak maguk is. Ahányszor a szabaddemokraták az ellenzékkel vagy koalí-

MARABU RAJZA

mányzási rutin hiánya miatt marasztalta el, akkor a vezetői alkalmasságot a pártállami funkcionáriusok monopóliumának tüntette fel. Ez a megnyilatkozás is régi elvtársi beidegzettségnek tulajdonítható. „Egy rossz külvárosi nyilvánosházban sem szokás az »elvtársnót« leringyózni, amíg az ágyban mellette vagy alatta-fölötte fekszik” – olvasom a szerkesztőségi cikkben. És ha házastársi ágyban, hófehér lepedőn az derül ki nejünkről, hogy nem pusztán együttélésünk előtt, hanem még ma is a legősibb mesterséget űzi? A cikk szerzője nem a kurvázkodást kifogásolja, hanem ennek néven nevezését. Sajnos, ez is elvtársi beidegzettség gyümölcse.

Hát azt a megállapítást mi nek tulajdonítsam, hogy a Duna a szabaddemokraták küldöttgyűlésén „látszólag ... érzelmi egységet hozott létre, valójában és hosszú távon tovább bonyolította az identitászavarokkal küszködő kisebbik kormánypárt helykeresését”? A küldöttgyűlés ellenszavazat nélkül kötelezte a szabaddemokrata kormánytagokat arra, hogy szükség esetén vétózzak meg Nemcsókék szerződéstervezetét. Ezt nevezi a szerző, akinek szgyeenezését hihetetlen önfegyelmel próbálom felkelteni, „látszólag”nak. Ez a „látszólag” szintén elvtársi talajba eresztí gyökereit. Emlékeztünk: nyugaton „látszólag” nagyobb a demokrácia, valójában azonban Észak-Korea ezen a területen is felülmúlja Svédországot. A dolgozók életszínvonalát nyugaton „látszólag” magasabb, mint nálunk, valójában

ciós partnerükkel szemben a saját értékeiket képviselték, ahogy ez a küldöttgyűlésen is történt, egy-kettőre megszűnt az identitászavaruk.

Befejezésképp szólnom kell a szerkesztőségi cikk szerzőjének legsztyenteljesebb műfogásáról. Bármilyen hihetetlenül hangzik, Nemcsók Jánost teszi felelőssé „a magyar-szlovák aláírási ceremónia” időzítéséért és nyilvánosságra hozataláért. „Pénteki fellépésének következményeit már nem lehet soha többé elvitatni tőle”, ennek tulajdonítható ugyanis, hogy „a másnapi SZDSZ-küldöttgyűlésen kezelhetetlen helyzet” alakult ki. A „kezelhetetlen” jelző csak Horn Gyula-i különszótárral értelmezhető. A szerző szerint kezelhetetlen az, amit Horn nem bír kezelni. De még ennél az önleplező, képtelen szóhasználatnál is fantasztikusabb az az igyekezete, hogy a rossz tanácsnok kontójára megmentse a jó királyt. Lehet, hogy megint elvtársazok, de ismerjük az unalomig: az Első Ember nem hibázhat. Nemcsók, aki köhinteni sem mer Horn engedélye nélkül, a saját szakállára szerződött, időzített, és tartott sajtóértekezletet. A papír mindent eltűrt. Nem kormányzati arrogancia balfácánkodott, hanem csak egy hivatalnok. A szerző ironikusan „bátor tettnek” nevezi Nemcsók pénteki fellépését. Azt szeretném, ha nem egyszerűen elpirulna, hanem el is lilulna, miközben eltűnődik bátor cikkének ezen a különösen bátor csattanóján.

Eörsi István
közíró

Mint hogy **Eörsi István** megjegyzései személyre szólnak, ki kell lépni a névtelenségéből.

Megjegyzéseim:

1. Elnézést, ha az írásban félreérthető volt a „két tüntetés” kifejezés használata. Álmomban sem jutott eszembe a Reális Zöldek, azaz Juhos László egyszemélyes, majd duetté terebélyesedő, később többszemélyessé duzzadó fellépését tüntetésnek minősíteni. A két tüntetés kifejezés a Duna Kör és a Duna Charta által meghirdetett, a helyszínen valóban egybeolvadt tüntetésére utalt (volna). Természetesen.

2. Idézet **Eörsi Istvántól**: „Ha ők (mármint a szakértők) bizonyítják be, hogy gazdasági és környezeti szempontból kívánatos egy, két vagy ötven dunai erőmű felépítése, akkor csalódottan ugyan, hiszen senki sem örül a tévedéseinek, de felhagyok a tiltakozással.” Úgy kell-e ezt érteni, hogy **Eörsi** szerint a demonstráció nem a Duna-gát ellen, hanem egy alapos szakértői vizsgáláért folyt. Akkor **Eörsi** idegen közegbe tévedt. Az **Eörsi István** által leírt esetben ugyanis „Szakértőket!” és „Hatásvizsgálatot!” követelő jelszavak hangoztatása lett volna indokolt.

3. A fenti írásból az derül ki, hogy az SZDSZ-nek Horn Gyulán kívül nincsenek identitásproblémái. Ez megnyugtató. Údító, hogy van ilyen párt.

4. **Eörsi Istvánnak** a miniszterelnök úrral szembeni indulatos ellenérzését tükröző sorait nyilván az a tény motiválja, hogy a miniszterelnök úr gyakorta „csuklózattja” koalíciós partne-

rét. Ezzel akár mélyen azonosulni is lehetne, csakhogy: **Eörsi Istvánból** azért kijön a tudatalatti. Ha Horn Gyula miniszterelnök lerohanja (megleckeleteti, „csuklózattja”, megvezeti stb.) koalíciós partnerét, úgy ez csak „elvtársi” magatartás lehet. Szeretném felhívni **Eörsi István** figyelmét az érett nyugati demokráciák (keresztény, szociáldemokrata, konzervatív, liberális és mindenféle kormányok) ilyen irányú kiterjedt gyakorlatára.

5. Információknak szerint Nemcsók János nagy paradéval közvetített pozsonyi aláírása péntek este éppúgy zavart keltett a szocialista pártban, mint az SZDSZ-nél. Hogy a zavar mekkora volt, azt döntse el **Eörsi István** a következő egyszerű módon. Próbálja meg elkérni az SZDSZ-vezetők szombati küldöttgyűlésre szánt eredeti beszédeit, és hasonlítsa ezt össze a Nemcsók-attak hatására péntek este, szombat reggel átírt beszédekkel. Ha nem talál különbséget, úgy tévedtünk. Tartok tőle, nem nagyt.

6. Nem szívesen élek ezzel, de a fenti írás kikényszeríti belőlem: ha úgy van, mint **Eörsi István** mondja, tehát, hogy semmi politikai tartalma nincs a Dunával kapcsolatos megállapításnak, úgy azon az értelmiségi nyilatkozaton, amely néhány hónappal ezelőtt született, és amelyen **Eörsi István** és Csoóri Sándor aláírása egymás közelében szerepel, két aktív, elkötelezett természetvédőt tisztelhetünk e furcsa párosításban. Végre egy egyszerű képlet.

Eötvös Pál